

БЕОГРАД – У суботу, 17. марта, навршава се осам година од избијања највећих етнички мотивисаних сукоба на Косову од доласка међународних снага у покрајину, у којима је 19 цивила изгубило живот.

Дводневни сукоби на Косову избили су 17. марта 2004. након што је УНМИК полиција пронашла тела двојице албанских дечака у реци Ибар код села Чабра, на северу Косова.

Масовне демонстрације косовских Албанаца, који су за несрећу дечака оптужили Србе, избиле су најпре у јужном делу Косовске Митровице, а током дана су се прошириле на друге делове Косова.

У два дана насиља убијено је 19 људи (11 Албанаца и осам Срба), а више од 900 особа је повређено, међу којима су били и припадници међународне и косовске полиције.

У нередима је уништено или оштећено око 800 кућа, као и 35 православних цркава и манастира, а неколико хиљада Срба напустило је своје домове.

Због напада на српске енклаве, у градовима у Србији протествовало је више хиљада људи. Истог дана када је на Косову избило насиље, у вечерњим сатима су у Београду и Нишу запаљене џамије, а у Новом Саду су демолирана стакла седишта Исламске заједнице.

У Београду су наредног дана демонстранте, у протестној шетњи до Храма Светог Саве, предводили тадашњи премијер Србије Војислав Коштуница, патријарх Павле и тадашњи

министар одбране Борис Тадић.

Насиље на Косову осудили су Савет безбедности УН и тадашњи генерални секретар Кофи Анан, као и све значајније међународне институције и организације, владе многих држава, укључујући САД и Русију.

Тим поводом НАТО је одлучио да на Косово упути додатне трупе. Првог дана насиља на Косово је допутовао командант јужног крила Алијансе адмирал Грегори Џонсон, који је оценио да је насиље у покрајини „организовано и оркестрирано”.

СТИГАО ЈЕ ПОТОМ И генерални секретар НАТО-а Јап де Хоп Шхефер. Сто америчких војника тадасњег Сфора из Босне и Херцеговине хитно је допутовало на Косово.

Недељу дана по избијању нереда на Косово су допутовали тадашњи високи функционери ЕУ Хавијер Солана и Крис Патен, који су том приликом, изјавили да су „ужаснути насиљем које се десило” и упутили захтев албанским властима да поправе порушено.

„Ужаснут сам бруталношћу, уништеним школама, онемогућавањем деце да се образују, уништавањем цркава”, рекао је Солана током обиласка рушевина у Косову Пољу.

ЕУ је 29. марта 2004, због надгледања санирања последица насиља и ангажовања привремених власти, именовала Фернанда Ђентилинија за специјалног изасланика за Косово.

Убрзо је косовска влада одлучила да издвоји пет милиона евра за поправку кућа и санирање штете на другим објектима страдалим у мартовским нередима.

У мају 2004. шеф УНМИК-а Хари Холкери поднео је оставку, три месеца пре краја мандата.

У истражном притвору било је више од 250 особа осумњичених да су учествовале у антисрпском насиљу.

На осму годишњицу мартовског погрома на Косову и Метохији епископ рашко-призренски Теодосије са свештенством сутра ће у подне у храму Св. Николе у Приштини служити парастос жртвама.

Храм који је и сам страдао у погрому и био запаљен, а који је потом обновљен представља за косовско-метохијске Србе симбол тих трагичних догађаја из 2004. године, саопштено је из информативне службе Епархије рашко-призренске.

„У само два дана бесомучног насиља уништене су 34 православне српске цркве, прогнано је још 5.000 Срба чије су куће опљачкане и запаљене”, подсећају из Епархије.

Како се наводи, у протеклих осам година обновљено је 70 одсто уништене црквене имовине и уз процес обнове наставља се рад на оживљавању српских средина које су биле погођене насиљем.

Уочи обележавања осмогодишњице мартовског погром Срба на Косову епископ Теодосије је поручио и да је „у свим нашим искушењима већа и наша решеност да останемо своји на своме”.

(Агенције)